



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ ENERGETIKOS INSPEKCIJĄ PRIE ENERGETIKOS MINISTERIJOS

2014-06-06 Nr. 4D-2014/1-89
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – pareiškėjas) skundą dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau vadinama – VEI) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jo skundą, sietiną su AB A (toliau vadinama – bendrovė) tiekiamos elektros energijos pareiškėjui priklausančioms garažo paskirties patalpoms ..., apskaita.

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. „[...] VEI [...] vilkino ir ilgai neatsakė į 2013-08-20 pateiktą skundą, [...], nenurodyta, kas kaltas, kad bendrovė [...] 3 metus nuo 2010-09-27 iki 2013-07-09 nekontroliavo ir neinformavo vartotojo apie tai, kad pastatytas ne pagal sutartį elektros skaitliukas, kad bendrovės atsakingi darbuotojai 3 metus neskaičiavo ir nekontroliavo tarifų, skaitliuko parodymų ir neinformavo vartotojo apie susidariusį didelį 5878 kW skirtumą, kuris nebuvo niekur fiksuojamas“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „[...] po 3 metų be vartotojo buvimo [...] skaitliukas buvo pakeistas nedalyvaujant savininkui [...]. VEI inspektorius [...] nenurodė, neatsakė, kas buvo nubaustas, kokių priemonių imtasi, kad vartotojas būtų kas mėnesį informuojamas apie suvartotos energijos neatitikimus, nenurodė, kokių priemonių A ėmėsi, kad tokios situacijos nesikartotų.“

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolieriaus: „kad būtų atsakyme iš VEI nurodyta, kas nubaustas, kokių priemonių imtasi, kad nesikartotų tokie pažeidimai, kas kaltas ir turi atlyginti nuostolius dėl neteisingos ir neteisėtos apskaitos.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Skundo tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Su skundu pateikta:

4.1. VEI 2013-12-31 raštas Nr. 2R-4363 „Dėl X skundo“, adresuotas pareiškėjui, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, bendrovei. Rašte nurodyta:

4.1.1. „VEI, išnagrinėjusi pareiškėjo skundą ir 2013-11-06 atlikusi faktinių aplinkybių patikrinimą [...], nustatė, kad bendrovė su pareiškėju 2010-09-11 sudarė Elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 11663631-50110/204520 [toliau vadinama – Sutartis]. Sutarties 4.1 punkte nustatyta, kad pas pareiškėją įrengiamas vienos laiko zonos skaitiklis ir atsiskaitoma pagal

vienos laiko zonos tarifą. Bendrovės darbuotojas 2010 m. rugsėjo 27 d. [...] įrengė ne vienos [...], o dviejų laiko zonų apskaitos prietaisą, Pareiškėjas už suvartotą elektros energiją nuo 2010-09-27 iki 2013-07-09 atsiskaitydavo pagal vienos laiko zonos (dienos) skaitiklio rodmenis vienos laiko zonos dieniniu tarifu, tačiau elektros energiją vartojo ir nakties metu. Nakties metu suvartotos 5878 kW liko neapmokėtos. Bendrovė atliko elektros energijos perskaičiavimus pagal faktiškai pareiškėjo suvartotą elektros energiją dviejų laiko zonų, t. y. dieniniu ir naktiniu, tarifais. Suvartota ir apskaičiuota elektros energija užfiksuota ir atlikus faktinių aplinkybių patikrinimą vietoje [...]. [...] pareiškėjas savo skunde neginčija nakties metu suvartotos elektros energijos kiekio. Bendrovės atstovas [...] davė nurodymą atsakingiems bendrovės darbuotojams perprogramuoti elektroninį apskaitos prietaisą ir nustatyti vienos laiko zonos tarifą.“

4.1.2. „VEI [...] pareiškėjo skundo reikalavimus pripažįsta nepagrįstais ir pareiškėjo skundą atmeta. Vadovaujantis Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių [...] IX skyriaus 90 punkto nuostata, Civilinio kodekso [...] 6.388 straipsnio nuostata, pareiškėjas už suvartotą elektros energiją nakties metu privalo atsiskaityti su bendrove elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties 2010-09-11 [...] 4.1 punkte nustatytais sąlygomis, t. y. vienos laiko zonos tarifu.“

5. Vadovaudamasis LR Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius kreipėsi į **VEI**, prašydamas:

5.1. „pateikti informaciją ir paaiškinimus, kokių buvo imtasi priemonių, siekiant išspręsti pareiškėjo skunde keliamas problemas dėl suvartotos elektros energijos netinkamos apskaitos ir apmokėjimo pranešimų pateikimo pareiškėjui; jeigu nebuvo imtasi priemonių - pateikti motyvuotus paaiškinimus kodėl; imtis būtinų priemonių ir apie tai informuoti;“

5.2. „pateikti paaiškinimus, pagrįstus galiojančiomis teisės aktų nuostatomis, koku dažnumu turi būti (ir kaip buvo) kontroliuojamas apskaitos prietaisų veikimas, koku būdu ir koku dažnumu turi būti (ir kaip buvo) teikiami mokėjimo už suvartotą elektros energiją pranešimai vartotojui (pareiškėjui), nurodant, kada bendrovė pirmą kartą privalėjo nustatyti ir kada nustatė apskaitos ir apmokėjimo netikslumą;“

5.3. „pateikti motyvuotus paaiškinimus, pagrįstus galiojančiomis teisės aktų nuostatomis, kam, kokia apimtimi ir už kokį terminą (periodą) tenka prievolė padengti nuostolius už pareiškėjo suvartotą elektros energiją, atsiradusius dėl suvartotos elektros energijos netinkamos apskaitos, už kurią atsakingas elektros energijos tiekėjas (bendrovė), paaiškinimuose nurodant, ar šiuo atveju atsižvelgiama į tiekėjo (bendrovės) kaltę (bendrovė atsakinga už apskaitos prietaisų įrengimą ir jų tinkamą veikimą, dėl bendrovės darbuotojo klaidos buvo įrengtas ne vienos, kaip pageidavo vartotojas (pareiškėjas) ir kaip nurodyta sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje, o dviejų tarifų apskaitos prietaisas, bendrovė tik po 3 metų nustatė, kad apskaita ir apmokėjimas vykdomi ne pagal sutartį);“

5.4. „nurodyti, kaip gali būti sprendžiama problema dėl didelio įsiskolinimo ([...] Lt) už suvartotą ir neapmokėtą elektros energijos kiekį;“

5.5. „nurodyti, kokių priemonių buvo imtasi, kad analogiški pažeidimai nesikartotų, ar buvo įvertinta atsakingų darbuotojų veikla, kokie priimti sprendimai;“

5.6. „informuoti, kuriam valstybės tarnautojui arba darbuotojui buvo pavestas pareiškėjo skundo dėl suvartotos elektros energijos netinkamos apskaitos ir apmokėjimo (toliau – vadinama – Skundas) nagrinėjimas ir atsakymo į jį parengimas;“

5.7. „pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl skundo nagrinėjimo ir atsakymo pateikimo pareiškėjui terminų;“

5.8. „pateikti pareiškėjo skundo nagrinėjimo ir atsakymų į jį dokumentus;“

5.9. „pateikti pareiškėjui atsakymo Seimo kontrolieriui kopiją su priedais (jeigu tokių būtų).“

6. Iš **VEI** pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

6.1. „Skundus ir ginčus, nurodytus [Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo] 34 straipsnio 2 dalyje, VEI nagrinėja vadovaudamasi Išankstinės privalomos skundų ir ginčų nagrinėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu VEI viršininko 2012 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 1V-134 (Žin., 2012, Nr. 137-7047) (toliau - Aprašas).“

6.2. „VEI, išsamiai ir objektyviai išnagrinėjusi pareiškėjo 2013 m. rugpjūčio 20 d. skundą (skundas VEI užregistruotas 2013 m. rugpjūčio 20 d., reg. Nr. 4R-452), 2013 m. gruodžio 31 d. sprendimu Nr. 2R-4363 „Dėl X skundo“ (toliau - Sprendimas) pareiškėjo skundo reikalavimus pripažino nepagrįstais ir juos atmetė.“

6.3. „VEI, nagrinėdama pareiškėjo skundą dėl kilusio ginčo, nustatė, kad [...] bendrovė ir pareiškėjas sudarė [...] [Sutartį], pagal kurią bendrovė įsipareigojo pareiškėjui tiekti elektros energiją į garažą, adresu“

6.4. „Sutarties 12 punkte numatyta, kad pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui vartotojas (pareiškėjas) užpildo bendrovės išduotos atsiskaitomosios knygelės sąskaitą arba naudodamasis kitu bendrovės nustatytu būdu (elektronine bankininkyste ar kt.) užrašo per ataskaitinį laikotarpį sunaudotos elektros energijos kiekį ir už sunaudotą elektros energiją sumoka Sutartyje nustatytais terminais, šis punktas netaikomas, jei atskira Sutarties šalių susitarimu nustatyta kitaip (atsiskaitymas tiesioginio debeto būdu ar kt.). Pažymėtina, kad Sutarties 12 punkte, šiuo atveju nesant atskiro susitarimo tarp bendrovės ir pareiškėjo, pareiga deklaruoti sunaudotą elektros energijos kiekį numatyta pareiškėjui. Įvertinus Sutarties 12 punkto ir kitas šios Sutarties nuostatas, darytina pagrįsta išvada, kad [bendrovė] neturėjo pareigos laikotarpiu nuo 2010 m. rugsėjo 27 d. iki 2013 m. liepos 9 d. kontroliuoti, ar pareiškėjas teisingai deklaruoja sunaudotos elektros energijos kiekį.“

6.5. „Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 1-38 (Žin., 2010, Nr. 20-957; 2013, Nr. 125-6396) (toliau - Taisyklės), 107 punkte numatyta, kad sutartyje nustatytais terminais ir būdu, bet ne vėliau kaip iki paskutinės ataskaitinio laikotarpio kalendorinės dienos įskaitytinai, vartotojas privalo pateikti operatoriui tikslius duomenis apie elektros apskaitos prietaisų rodmenis ir kitą atsiskaitymui būtiną informaciją.“

6.6. „Sutarties 4.1 punkte numatyta, kad pareiškėjui sunaudotos elektros kaina skaičiuojama pagal vienos laiko zonos tarifą. [Bendrovė] 2013 m. rugpjūčio 7 d. rašte Nr. 50400-SK-435, adresuotame pareiškėjui, nurodė, kad dėl darbuotojo klaidos buvo įrengtas ne vienos laiko zonos, o dviejų laiko zonų elektros energijos apskaitos prietaisas.“

6.7. „Bendrovės darbuotojui per klaidą pastačius dviejų laiko zonų elektros apskaitos prietaisą, pareiškėjas nebuvo įpareigotas už suvartotą elektros energiją atsiskaityti su [bendrove] pagal dviejų laiko zonų tarifą, bet tuo pačiu pažymėtina, jeigu pareiškėjas nuspręstų su [bendrove] atsiskaityti pagal dviejų laiko zonų tarifą, ką bendrovė ir siūlė pareiškėjui, [bendrovės] paskaičiavimais pareiškėjas turėtų sumokėti [...] Lt mažiau, nei pagal vienos laiko zonos tarifą, t. y. atsiskaitymas ne pagal Sutartyje numatytą tarifą pareiškėjui būtų finansiškai naudingesnis.“

6.8. „VEI nuomone, pareiškėjas turi iš sutartinių santykių kylančią prievolę atsiskaityti su [bendrove] už tą suvartotą elektros energijos kiekį, už kurį jis iki šios dienos nėra atsiskaitęs. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo savalaikį neatsiskaitymą su [bendrove] už dalį suvartotos elektros energijos, galimai įtakojo bendrovės veiksmai, pasireiškę dviejų laiko zonų elektros energijos apskaitos prietaiso pastatymu, VEI nuomone, [bendrovė] neturėtų pareiškėjui skaičiuoti delspinigių už laikotarpį nuo 2010 m. rugsėjo 27 d. iki 2013 m. liepos 9 d. nakties metu ir šeštadieniais, sekmadieniais suvartotą elektros energijos kiekį.“

6.9. „Sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundo reikalavimai pripažinti nepagrįstais ir skundas atmestas, priimtas išsamiai išanalizavus skundo nagrinėjimo metu surinktus duomenis. Pareiškėjo ir [bendrovės] ginčo nagrinėjimo trukmę lėmė kilusio ginčo pobūdis ir sudėtingumas,

taip pat tai, kad VEI darbuotojas, kuriam buvo pavesta organizuoti ginčo nagrinėjimą, rinko ginčo išnagrinėjimui būtiną medžiagą, po ko ją analizavo, bei siekė taikaus ginčo šalių susitarimo [...].“

6.10. „Dėl pareiškėjo teigimo, kad „[...] skaitliukas buvo pakeistas nedalyvaujant savininkui [...]“, VEI nepasisako, kadangi pareiškėjas nei 2013 m. rugpjūčio 20 d. teikdamas skundą VEI, nei skundo nagrinėjimo metu tokios pretenzijos neišreiškė, todėl VEI, nagrinėdama pareiškėjo skundą, šio klausimo nesprenė. Tuo pačiu pažymėtina, kad Taisyklių 59 punkte numatyta, kad operatoriaus darbuotojas ir operatoriaus įgaliotieji tretieji asmenys ne vartotojo patalpose ar teritorijoje, ir nedalyvaujant vartotojui ar jo atstovui, gali įrengti, keisti, eksploatuoti, patikrinti elektros apskaitos prietaisus, apžiūrėti jų plombas, nustatyti elektros apskaitos prietaisų rodmenis. VEI nenustatė teisės aktų pažeidimų, dėl ko galėtų būti inicijuoti asmenų patraukimą atsakomybėn.“

6.11. „VEI, gavusi pareiškėjo skundą, vadovaudamasi Aprašo nuostatomis, pradėjo ginčo sprendimo procedūrą, kurios metu 2013 m. spalio 4 d. VEI raštu Nr. 2R-3001 kreipėsi į [bendrovę] dėl ginčo sprendimui būtinos informacijos pateikimo, 2013 m. spalio 23 d. VEI buvo gautas [bendrovės] 2013 m. spalio 17 d. atsakymas Nr. 50400-629, 2013 m. spalio 31 d. VEI Vilniaus teritorinio skyriaus vyriausiasis inžinierius-inspektorius Jonas Vilkelis, siekdamas taikaus ginčo šalių susitarimo, organizavo X ir [bendrovės] Rytų regiono Klientų aptarnavimo departamento direktoriaus B susitikimą, 2013 m. lapkričio 6 d. buvo surašytas Faktinių aplinkybių patikrinimo aktas Nr. 120V8-44, po ko ginčo šalims nepavykus užbaigti ginčo taikiai, VEI 2013 m. gruodžio 31 d. priėmė Sprendimą.

6.12. „Vadovaujantis Sutarties 4.2, 11 ir 12 punktais, pareiškėjas turi pareigą kiekvieną mėnesį deklaruoti sunaudotos elektros energijos kiekį ir už jį su [bendrove] atsiskaityti iki 20 po ataskaitinio laikotarpio einančios kalendorinės dienos. Sutartyje nenumatyta bendrovės pareiga teikti mokėjimo už suvartotą elektros energiją pranešimus vartotojui. Taisyklių 76 punktu numatyta, kad tuo atveju, jeigu sutartyje su vartotoju nenustatyta kitaip, už elektros apskaitos prietaisų periodinį stebėjimą atsako vartotojas. [...]“

6.13. „Iš [bendrovės] 2013 m. rugpjūčio 7 d. rašto Nr. 50400-SK-435, adresuoto pareiškėjui, matyti, kad klaida buvo aptarta su šios bendrovės darbuotojais. VEI nenustatė teisės aktų pažeidimų, dėl ko galėtų būti inicijuoti asmenų patraukimą atsakomybėn. [...]“

6.14. „[LR Energetikos įstatymo] 12 straipsnyje numatyta, kad ginčą nagrinėjanti institucija sprendimą dėl ginčo priima ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo prašymo nagrinėti ginčą priėmimo, išskyrus atvejus, kai dėl išimtinių aplinkybių (pavyzdžiui, daug įrodymų, sudėtingos ginčo aplinkybės) skundui ir ginčui nagrinėti reikia ilgesnio laiko. Aprašo 100 punkte numatyta, kad VEI privalo išspręsti ginčą ir priimti sprendimą ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą priėmimo dienos. [...]“

7. Iš VEI papildomai pateiktos informacijos ir dokumentų nustatyta:

7.1. Bendrovė Vilniaus miesto apylinkės teismui pateikė 2014-03-17 ieškinį Nr. 12210-509, kuriame nurodyta:

7.1.1. „2010-09-11 su atsakovu [pareiškėju] buvo sudaryta [...] [Sutartis]. Nors Sutarties pasirašymo metu [...] atsakovas pageidavo įrengti vieno tarifo skaitiklį, tačiau per klaidą 2010-09-27 vartotojui buvo įrengtas dviejų tarifų skaitiklis. Nuo skaitiklio įrengimo 2010-09-27 [...] atsakovas nepranešė, kad jam įrengtas ne toks elektros skaitiklis, kokio jis prašė, o tiesiog apmokėdavo už dalį elektros energijos, kuri buvo fiksuojama skaitiklio dieninėje skalėje. 2013-06-12 patikrinus skaitiklį, nustatyta, kad pas [...] atsakovą įrengtas dviejų tarifų skaitiklis, o jis moka tik už skaitiklio dieninėje skalėje užfiksuotą elektros energiją. Dėl to, kad buvo mokama tik už dalį sunaudotos elektros energijos (pagal dieninę skalę) laikotarpiu nuo 2010-09-27 iki 2013-07-09 susidarė [...] Lt skola.“

7.1.2. „[...] atsakovas nesutinka pilnai apmokėti už sunaudotą elektros energiją, nes jam buvo įrengtas ne tokio tipo skaitiklis, kurio jis prašė. Pažymėtina, jog toks atsisakymas apmokėti už faktiškai sunaudotą elektros energiją yra nepagrįstas ir neteisėtas. [...] Sutarties 11 punkte [...]

atsakovas įsipareigojo apmokėti už faktiškai sunaudotą elektros energiją. [...]. Kaip matyti iš skaitiklio užfiksuotų rodmenų, [...] atsakovas naudojo elektros energiją ne tik dienos metu, bet ir nakties metu bei savaitgaliais. Tuo tarpu apmokėjo tik už elektrą energiją, sunaudotą dienos metu (darbo dienomis). Iš to darytina išvada, jog [...] atsakovas netinkamai vykdė vartotojo prievolę, apmokėti už faktiškai sunaudotą elektros energiją. [...].“

7.1.3. „[...] atsakovas nepranešęs ieškovui [bendrovei], jog jam buvo įrengtas ne tokio tipo skaitiklis, kaip jis prašė, bei mokėdamas tik už dalį faktiškai sunaudotos elektros energijos, nebendradarbiavo su [...] [bendrove]. Toks sutarties šalies elgesys laikytinas nesąžiningu.“

7.1.4. „Kadangi [...] [bendrovė] įsipareigojimą tiekti elektros energiją vykdė tinkamai, o [...] atsakovas už jam patiektą ir faktiškai suvartotą elektros energiją pilnai neatsiskaitė, prašome teismo išnagrinėti mūsų ieškinį ir [...] priteisti iš atsakovo [...] Lt (...) skolos, 5 % (penkis procentus) metinių palūkanų nuo priteistos sumos už laikotarpį nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo bei priteisti bylinėjimosi išlaidas [...] [bendrovės] naudai.“

7.2. Vilniaus miesto apylinkės teisme 2014-05-28 ... val. vyko civilinės bylos Nr. ... parengiamasis teismo posėdis.

8. Iš pareiškėjo papildomai pateiktos informacijos ir dokumentų nustatyta:

8.1. 2014-05-14 Vilniaus m. 24-asis notarų biuras patvirtino įgaliojimą, kuriuo pareiškėjas X įgaliojo savo sūnų X būti jo atstovu Vilniaus miesto apylinkės teisme civilinėje byloje Nr. ... su visomis įstatymų suteiktomis teisėmis ieškovui, pareiškėjui, atsakovui, trečiajam asmeniui ir nukentėjusiajam.

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

9. Lietuvos Respublikos įstatymai

9.1. **Istatymai:**

9.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnio 1 dalis – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

17 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius [...] priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...]; 4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme; [...]. 4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas. [...].“

9.1.2. *Konstitucijoje* nustatyta:

109 straipsnis – „Teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai. Teisėjas ir teismai, vykdydami teisingumą, yra nepriklausomi. [...].“

9.1.3. *Elektros energetikos įstatyme* nustatyta:

51 straipsnis – „1. Vartotojai turi teisę: [...]; 3) gauti skaidrią informaciją apie taikomas kainas, tarifus ir apie visas sąlygas, susijusias su elektros energijos paslaugomis; [...]. 4. Tiekėjai sudaro tinkamas ir pakankamas sąlygas vartotojų prieigai prie informacijos ir duomenų apie mokėjimus už jiems patiektą elektros energiją. Tinkamomis ir pakankamomis priemonėmis laikoma sąskaitos pateikimas vartotojui arba elektroninė prieiga prie vartotojo mokėjimo duomenų ar kitos pagrįstos priemonės.“

9.1.4. *Civiliniame kodekse* nustatyta:

1.138 straipsnis – „Civilinės teisės įstatymų nustatyta tvarka gina teismai, [...].“

6.4 straipsnis – „Kreditorius ir skolininkas privalo elgtis sąžiningai, protingai ir teisingai tiek prievolės atsiradimo ir egzistavimo, tiek ir jos vykdymo ar pasibaigimo metu.“

6.63 *straipsnis* – „Skolininkas laikomas pažeidusiu prievolę, kai: 1) neįvykdomos ar netinkamai vykdomos sutartyje numatytos sąlygos; 2) skolininkas praleidžia prievolės įvykdymo terminą; 3) kreditorius teisiniu ar neteisiniu būdu pagrįstai reikalauja, kad skolininkas įvykdytų prievolę; 4) kreditorius pareikalavo įvykdyti prievolę ir nustatė protingą jos įvykdymo terminą, o skolininkas prievolės per šį terminą neįvykdė; [...]“

6.189 *straipsnis* – „1. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. [...]“

6.200 *straipsnis* – „1. Šalys privalo vykdyti sutartį tinkamai ir sąžiningai. 2. Vykdydamos sutartį, šalys privalo bendradarbiauti ir kooperuotis. [...]“

6.206 *straipsnis* – „Viena šalis negali remtis kitos šalies neįvykdymu tiek, kiek sutartis buvo neįvykdyta dėl jos pačios veiksmų ar neveikimo arba kitokio įvykio, kurio rizika jai pačiai ir tenka.“

6.388 *straipsnis* – „1. Abonentas moka už faktiškai sunaudotą energijos kiekį pagal energijos apskaitos prietaisų rodmenis, jeigu sutartis nenustato ko kita. 2. Atsiskaitymo tvarką nustato šalių susitarimas, jeigu teisės aktai nenumato ko kita.“

9.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir ministerijų teisės aktai:

9.2.1. *Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse*, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 1-38 (2013 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 1-231 redakcija), nurodyta:

56 *punktas* - „Vartotojas privalo: [...]; 56.4. jei sutartyje nenustatyta kitaip, ne vėliau kaip kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, taip pat prieš pasikeičiant elektros energijos kainoms ir (ar) tarifams, užrašyti elektros apskaitos prietaisų rodmenis ir pateikti operatoriui ar tiekėjui. Rodmenų pateikimo formą ir būdą (-us) (paštu, per kurjerį, elektroninių ryšių priemonėmis, mokėjimo dokumente ar pan.) pasirenka vartotojas ir jie nustatomi sutartyje; 56.5. sutartyje nustatytais terminais ir tvarka, pagal galiojančias kainas bei tarifus atsiskaityti su operatoriumi ir (ar) tiekėju už elektros energiją, elektros energijos persiuntimą ir kitas su tuo susijusias paslaugas ir (ar) galią; [...]“

65 *punktas* – „Nustatytuose elektros apskaitos prietaiso įrengimo taškuose elektros apskaitos prietaisus savo lėšomis įrengia, prižiūri ar keičia operatorius. [...]“

93 *punktas* – „Vartotojas už elektros energiją, elektros energijos persiuntimo ir kitas su tuo susijusias paslaugas atsiskaito vadovaudamasis teisės aktų nuostatomis, sudarytomis elektros energijos pirkimo–pardavimo ir (ar) elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartimis.“

103 *punktas* – „Vartotojui patiekta elektros energija, suteiktos elektros energijos persiuntimo paslaugos ir (ar) reaktyvioji elektros energija apskaitomi pagal įrengtų elektros apskaitos prietaisų rodmenis ir (ar) kitais Taisyklėse ar sutartyje nurodytais būdais.“

Teismų praktika

10. *Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1999-12-21 nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 14, 25(1), 26, 30, 33, 34, 36, 40, 51, 56, 58, 59, 66, 69, 69(1) ir 73 straipsnių atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“* yra konstatavęs, kad „[...] pagal Konstituciją teismai – savarankiška ir nepriklausoma valdžia. Ši konstitucinė nuostata reiškia, kad teisėjas neprivalo jokiai valstybės institucijai ar pareigūnams pasiaiškinti dėl savo nagrinėjamų bylų, [...]. Teisėjo sprendimus proceso įstatymuose nustatyta tvarka gali peržiūrėti ir pakeisti ar panaikinti tik aukštesnės pakopos teismas. [...]“

Tyrimo išvados

11. Pareiškėjas kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl VEI pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jo skundą, sietiną su bendrovės tiekiamos elektros energijos pareiškėjui priklausančioms garažo paskirties patalpoms ..., apskaita.

12. Pažymėtina, jog bendrovė (ieškovas civilinėje byloje Nr. ...) Vilniaus miesto apylinkės teismui pateikė 2014-03-17 ieškinį dėl skolos (atsakovas – pareiškėjas, atsakovo įgaliotinis – pareiškėjo sūnus X). Vilniaus miesto apylinkės teisme 2014-05-28 vyko civilinės bylos Nr. ... parengiamasis teismo posėdis.

13. Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje yra nustatyta, jog jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės (šiuo konkrečiu atveju – aplinkybė, kad skundas tuo pačiu klausimu yra nagrinėjamas teisme), skundo tyrimas nutraukiamas.

14. Apibendrinus pirmiau nurodytas išvadas, konstatuotina, kad pareiškėjo skundo tyrimas dėl VEI pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jo skundą ir pateikiant informaciją, sietiną su bendrovės tiekiamos elektros energijos pareiškėjui priklausančioms garažo paskirties patalpoms ..., apskaita yra nutrauktinas.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia pareiškėjo X skundo tyrimą dėl VEI pareigūnų veiklos (neveikimo) nagrinėjant jo skundą ir pateikiant informaciją, sietiną su bendrovės tiekiamos elektros energijos pareiškėjui priklausančioms garažo paskirties patalpoms ..., apskaita nutraukti.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas